

“La UE s’adaptaria a la independència d’Escòcia o Catalunya com ho ha fet en la crisi de l’euro”

L’amença que Escòcia pugui quedar fora de la UE és un dels principals arguments dels contraris a la independència?

—Sí, de fet és un tema molt controvertit últimament i els unionistes en parlen sovint. No tant de quedar fora de la UE com d’haver de tornar a demanar l’entrada a la UE. La raó és que el principal argument dels nacionalistes escocesos és que Escòcia ja seria part d’Europa i no hauria de tornar a demanar l’entrada.

—És possible que la UE accepti Escòcia com un estat membre després de la independència?

—No ho sabem ben bé perquè no hi ha cap precedent a Europa d’una part d’un estat que s’hagi independitzat i hagi hagut d’entrar de nou. Sempre han estat països externs que han demanat l’entrada. Per això és una qüestió legal molt complexa.

—La situació és comparable a la reunificació alemanya, que va implicar l’adhesió del territori de la República Democràtica Alemanya sense cap objecció de la UE?

—No crec que sigui una bona comparació perquè, en aquest cas, la RDA es va unir a la República Federal Alemanya (RFA) i van constituir la RFA. La unió de dues zones que creen un estat no és comparable a un estat que se separa d’un altre.

—Escòcia manté converses, formals o informals, amb la UE per l’endemà del referèndum?

—Ara es comença a parlar d’això. Fins ara la gran preocupació només havia estat si el Parlament Escocès

tenia autoritat per a convocar aquest referèndum. És com quan el País Basc va voler fer un referèndum i el Tribunal Constitucional va debatre si en tenia les competències o no. Durant aquest procés tothom se centra en les vies legals o jurídiques per fer-lo, no pas en l’endemà de la independència.

—La Constitució Espanyola diu que les convocatòries de referèndums han de tenir el vist-i-plau de l’estat. Al Regne Unit és diferent?

—La nostra constitució no és clara sobre això. El gran debat és si el Parlament Escocès té el poder per a decidir si pot convocar una consulta, un referèndum no vinculant. Això està regulat per l’Scottish Act, una mena d’Estatut d’Escòcia. Personalment, crec que és legal fer un referèndum d’aquesta mena, però aquest punt encara s’està debatent entre els governs del Regne Unit i d’Escòcia. La majoria de gent creu que això es resoldrà en dues setmanes. Hi ha converses entre Westminster i el Parlament escocès per decidir la legalitat d’aquesta consulta.

A diferència d’Espanya, que no contempla la possibilitat d’autoritzar un referèndum, el govern del Regne Unit sí que ho contempla i, ja que els nacionalistes han estat escollits, haurien de poder-ho fer.

—Quines són les passes previstes perquè la UE incorpori Escòcia?

—Crec que és més una qüestió política que no legal. Aquesta qüestió s’ha tractat com un tema jurídic i això ha creat molta confusió. Habitualment, quan un estat es trenca, la part més gran és la que continua i la part petita és la

Stephen Tierney és professor de Teoria Constitucional a la Universitat d’Edimburg i autor de ‘Constitutional Referendums: The Theory and Practice of Republican Deliberation’ (Oxford University Press, 2012). Va participar en el congrés “Building a new state” organitzat per Sobirania i Justícia.

JORDI PLAY

que ha de demanar la incorporació. Però en el cas d’Escòcia, el Regne Unit ja s’ha compromès a facilitar aquesta entrada, si Edimburg la demana.

—La UE té previst un mecanisme per a incorporar estats independitzats d’estats membres?

—No, però la UE no tenia previstos mecanismes per a un crisi de l’euro. En canvi l’actual crisi l’ha obligat a reaccionar i adaptar-se a la situació de Grècia. Per tant, a nivell polític és molt fàcil que la UE s’adapti als casos d’Escòcia o de Catalunya i s’hi puguin incorporar, perquè tots dos països compleixen ja els requisits econòmics per a entrar a la unió monetària—tots dos tenen l’euro— i també tota la resta de requisits que exigeix la UE a un estat membre.

—La UE té cap llei o normativa que impedeixi l’adhesió de nous estats independitzats?

—No hi ha cap llei que reguli aquesta situació. L’única que hi ha és que, si un estat nou s’hi vol incorporar, com

és Turquia, tota la resta de països de la UE hi ha d'estar d'acord. En el cas d'Escòcia i Catalunya, tècnicament, si fossin tractats com a nous estats de fora de la UE que hi volen ingressar, sí que haurien de passar per aquest procés. Però crec que això no tindria sentit, des d'un punt de vista polític.

A banda, hi ha d'altres qüestions tècniques que s'haurien de debatre, com ara quants seients tindrien al Parlament o si tindrien seient a la Cort de Justícia —perquè aquests seients ja estan adjudicats i caldria veure si es redistribueixen o s'amplien les institucions.

—Se li haurien de prendre escons al Regne Unit per donar-los-hi a Escòcia?

—És una bona solució. Aquesta possibilitat, que Regne Unit cedís seients a Escòcia, seria una possibilitat. És més problemàtic en la Cort de Justícia, perquè el Regne Unit, per exemple, només té un magistrat. Però amb voluntat política tot això seria fàcil de resoldre.

—En el cas de Catalunya, Espanya podria exercir el veto a la seva entrada a la UE. És molt diferent del cas d'Escòcia?

—No m'atreveria a dir que són molt diferents. Sí que és cert que el Regne Unit ha dit que Escòcia hauria de demanar l'entrada i, en el cas que tot es fes legal, no posaria cap resistència.

—Quines altres diferències hi veu, entre el procés d'Escòcia i el que hauria de seguir una Catalunya independent per a ser acceptada per la UE?

—La diferència està a les institucions. Des del meu punt de vista, hi ha tres casos diferents, com són Quebec, Escòcia i Catalunya. En el cas del Quebec no hi ha cap dubte que es podria fer un referèndum constituent; en el cas d'Escòcia la situació és intermèdia perquè ara mateix hi ha aquest debat sobre les competències del Parlament Escocès per a convocar un referèndum, tot i que el Parlament de Westminster, de moment, sigui favorable. En el

cas de Catalunya —que no conec prou bé— em sembla —pel que sé del cas del referèndum del País Basc i de l'Estatut de Catalunya— que posen moltes més dificultats perquè el referèndum que es pugui fer a Catalunya pugui ser legal per al TC.

El gran dubte és què faria el TC. Podria posar una ordre contra el referèndum? És una possibilitat que també podria aplicar el Regne Unit, però no ho fa. Aquí potser els advocats de l'estat podrien intentar aturar-ho mitjançant ordres judicials. No ho sé.

—Es pot evitar un període intermedi fora de la UE entre la independència i aquesta reincorporació a la UE?

—La independència no arriba de la nit al dia, l'endemà del referèndum. Hi hauria un llarg procés de negociacions i podrien incloure també la UE. Hi hauria moltes converses entre Londres, Edimburg i Brussel·les i, fins i tot, Nacions Unides. Durant un procés d'uns quants anys, mentre no aparegués el nou tractat de la UE, es podria mantenir en aquest context. Escòcia podria mantenir-se dins del Regne Unit mentre no es resolguin aquestes negociacions. Aquest seria l'escenari ideal si tothom hi estigués d'acord.

—Quin és el paper de la Corona en el procés d'independència?

—Cap ni un, perquè la Reina no s'involucra gens en política, a diferència del rei d'Espanya.

—Per què Escòcia accepta continuar dins la monarquia?

—L'Scottish National Party planifica que Escòcia continuï sent un país monàrquic com molts altres de la Commonwealth. És natural perquè la monarquia té arrels escoceses i la independència no vol pas trencar això.

—En la negociació pel reconeixement de la UE és important haver convençut abans països com Alemanya o França?

—Lògicament s'hauria de guanyar el reconeixement d'aquests grans països si s'ha d'aprovar una adhesió i un nou tractat. En cas que es faci amistosament amb el Regne Unit no hi ha raons polítiques perquè s'oposin a l'entrada d'Escòcia.

Alex Milian